

Møtetidspunkt	Tirsdag 22. april 2025
Møtested	Scandic Victoria Hotell
Møteleder	Ragnhild Falkenberg
Antall m gjester og observatører	60
Hovedtema	Norsk økonomi i en urolig verden – to store og et mindre spørsmål
Foredragsholder	Tidligere sentralbanksjef Øystein Olsen
Kort om foredraget	<p>Olsen var sentralbanksjef fra 2011-2022. Han har senere hatt sentrale stillinger i SSB, finansdepartementet og Civita. I tillegg har han ledet flere offentlige utvalg, blant annet om Korona-evalueringen.</p> <p>Han innledet med det han kalte «det lille spørsmålet», knyttet til utviklingen av styringsrenten. Styringsrenten rundt 2020-21 (under pandemien) var mellom 1 og 0 prosent. I dag er den på 4-tallet, og Olsen diskuterte hvor langt ned renta bør, noe han anslå til rundt 3%. Han ga også gode eksempler på både fordeler og ulemper med ulike rentenivåer. Olsen diskuterte videre hvor mye skade Trump kan påføre samfunnet gjennom handelskrig og rasing av offentlige institusjoner, noe som skaper stor usikkerhet.</p> <p>Og det første store spørsmålet han stilte var at stor usikkerhet pga. «en mafiaboss sin inntreden i det hvite hus» kan føre til merkantilisme. Dette betyr tilbakevending med proteksjonisme, og der gunstige handelsvilkår gis i bytte mot sikkerhetsgarantier. De økte tollsatsene rammer også amerikanske borgere, og kan faktisk paradoksalt nok heller bidra til å gjøre «America small again». Han diskuterte videre om den sterke dollaren var såkalt «rotårsak» til problemene og viste tall om den store statsgjelden i USA.</p> <p>Et annet stort spørsmål han diskuterte var hvorvidt norsk økonomi var rustet til å stå imot de sjokk som Trump-administrasjonen forårsaker. Olsen mente svaret er ja. Han viste mange ganger til konklusjoner fra sin bok «Lykkelandet». Han sammenlignet med entusiasme sine resonnementer i forhold til boka «Landet som ble for rikt» av Martin Bech Holte. Olsen var enig med Holte på spørsmålet om for høyt nivå på offentlige utgifter i Norge, og at oljefondet hadde blitt en sovepute for omstilling. De var også relativt enige om utviklingen i Norge fram til 2012. Etter det hadde Olsen mer positive vurderinger enn Bech Holte, og viste blant annet til at utflatingen og vekstbildet de siste 10-årene ikke er særnorsk. Olsen nevnte også at oljeprisfallet i 2014 førte til en kraftig svekkelse av den norske krona. Mot slutten av foredraget var han også kort innom en rapport om Europas utfordringer (Draghi-rapporten) og også om klimapolitikk. På sistnevnte punkt mente han at forurenser må betale, og at det grønne skiftet vil gå sammen med høye energipriser.</p> <p>Etter dette meget aktuelle, faglig og pedagogisk meget solide foredraget, ble det stilt mange relevante og varierte spørsmål fra publikum: Eksempler på disse var: om inflasjon, produktivitetsparadokset, evt. USA-uttmelding fra Paris-avtalen, industriutvikling i USA, om samfunnsøkonomien også trenger samfunnsvitere, og et hypotetisk spørsmål om hva som vil skje hvis dollaren «kræsjer», hvilken valuta vil</p>

	da ta over? Til slutt fikk foredragsholderen gaver av presidenten. Og Olsen fikk solgt alle sine medbrakte bøker. En glitrende faglig kveld, og takk til Ole Gunnar Austvik som skaffet Olsen. Hvem blir den neste?
Referent	Svein Bergum,
Neste møte	Ostehøvelen 100 år, daglig leder Lars Jørgen Jensen fra Giæx, Ringebu
Neste referent	Bjørn Skoglund

